EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 2.10.2025
COM(2025) 583 final

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE, EUROOPA MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE NING REGIOONIDE KOMITEELE

Euroopa oskusteaasta elluviimise, tulemuste ja üldise hindamise kohta

{SWD(2025) 283 final}

1. Sissejuhatus

Euroopa Komisjoni president kuulutas oma 2022. aasta kõnes olukorrast Euroopa Liidus välja Euroopa oskusteaasta (edaspidi „oskusteaasta“), et reageerida Euroopas valitsevale tõsisele tööjõu ja oskuste nappusele: „Euroopa ettevõtjatele on probleemiks ka töötajate puudus. *Peame senisest rohkem investeerima kutse- ja täiendõppesse.* **Seepärast teen ettepaneku kuulutada 2023. aasta Euroopa oskuste aastaks.**“

Peaaegu kolmveerandil (74 %) väikestest ja keskmise suurusega ettevõtjatest (VKEd) napib oskustöölisi[1] – komisjon on teinud eri majandussektorites kindlaks 42 kutseala, kus valitseb selline puudus[2]. Prognoositakse, et tulevikus eeldab 90 % töökohtadest digioskusi[3]. Enam kui kolmandikul töötajatest neid enamike töökohtade puhul vajalikke digioskusi paraku ei ole. Sellele nappusele lisandub suurenev lõhe väljaõppes, kuna kord aastas osaleb koolitustel vaid 39,5 % täiskasvanutest[4]. Neile probleemidele vaatamata on olemas võimalused, tänu millele eeldatavasti suureneb oluliselt tööhõive rohe- ja digisektoris, kus on oodata 3,5 miljonit uut töökohta[5]. Samuti leidub märkimisväärset kasutamata potentsiaali alaesindatud rühmades, nagu naised, noored, kes ei tööta, ei õpi ega osale koolitusel (NEET-noored), madala kvalifikatsiooniga töötajad, eakamad töötajad ja puuetega inimesed.

Käesolevas aruandes antakse ülevaade oskusteaasta elluviimisest ja tulemustest kooskõlas otsuse (EL) 2023/936 (Euroopa oskusteaasta kohta) artikliga 7. Aruandele on lisatud komisjoni talituste töödokument, milles kirjeldatakse üksikasjalikult oskusteaasta elluviimist ja tulemusi ning tulevasi meetmeid.

2. Poliitika väljundid ja uued ideed

Oskusteaasta üldeesmärk oli **edendada täiend- ja ümberõppe mõtteviisi**. Selle saavutamiseks püüti oskusteaasta raames edendada investeeringuid, suurendada koostöö kaudu oskuste asjakohasust, viia kokku inimesed ja võimalused ning meelitada ligi talente.

Kogu oskusteaasta vältel peeti sidusrühmadega **põhjalikku poliitilist arutelu** oskuste ja oskustealase poliitika rolli üle. Arutelu näitas, et **Euroopa riigid seisavad silmitsi väga sarnaste probleemidega**, mis tulenevad kiiretest tehnoloogilistest muutustest, rahvastiku vananemisest ja ELi tööjõu kahanemisest ning vajadusest vastupidavate tööstusökosüsteemide ja tarneahelate järele. Valitseb laialdane üksmeel, et nende suundumuste tõttu on Euroopas üha rohkem **vaja paremate oskustega tööjõudu**, mis suudab reageerida oskustega seotud vajaduste kiirele muutumisele.

2.1. Oskused Euroopa konkurentsivõime edendamiseks

Aasta vältel toimunud mõttevahetustes rõhutati, et oskused on **strateegiline vara Euroopa tootlikkuse jaoks ning oluline valdkonnaülene väärtus, mis toetab konkurentsivõimet** kõigis majandussektorites, sealhulgas rohe- ja digipöörde jaoks, nagu on väljendatud ELi konkurentsivõime kompassis[6]. Seda sõnumit

(1) Eurobaromeeter.
(2) Tegevuskava.
(3) Digikirjaoskus.
(4) Poliitiline taust – Haridus ja koolitus – Eurostat.
(5) COM(2023) 652.
(6) COM(2025) 30.

korrati oskusteaasta jooksul pidevalt, millega anti hoogu oskuste integreerimisele mitmesugustesse meetmetesse **enam kui 190 uues algatuses**,[7] mis viiakse ellu ELi institutsioonide tihedas koostöös.

Oskusteaasta tõstis oskused ELi poliitilises tegevuskavas esiplaanile. Oskusi käsitleti kõigis komisjoni 2024. aasta tööprogrammis[8] ja komisjoni 2024.–2029. aasta ametiajaks koostatud poliitilistes suunistes esitatud algatustes peale ühe.

Ministrite tasandil kinnitati **oskuste valdkonnaülest olemust** 2024. aasta mais vastu võetud konkurentsivõime nõukogu järeldustes „Konkurentsivõimeline Euroopa tööstus, mis edendab meie rohelist, digitaalset ja vastupidavat tulevikku“ ja „Ühtne turg kõigi hüvanguks“.

Oskusteaastal rõhutasid sidusrühmad tungivat vajadust edendada **oskusi rohe- ja digipöörde jaoks**. Komisjon esitas **rohelise kokkuleppe tööstuskava** ja võttis vastu nullnetotööstuse määruse, millega on ette nähtud **nullnetotööstuse akadeemiate** loomine, et võimaldada täiend- ja ümberõpet töötajatele sellistes strateegilise tehnoloogia sektorites nagu patareid ja akud, päikeseenergia, vesinik, toorained ja tuuleenergia. Iga akadeemia peaks pakkuma kolme aasta jooksul alates tegevuse alustamisest täiend- ja ümberõpet 100 000 töötajale.

Oskusteaasta väljakuulutamisega sillutati teed **digiõppe ja -oskuste paketi** vastuvõtmisele 2023. aasta aprillis. See pakett sisaldas ettepanekuid võtta vastu **nõukogu soovitused** peamiste edukat digiõpet ja -koolitust soodustavate tegurite kohta ning digioskuste ja -pädevuste õpetamise täiustamise kohta hariduses ja koolituses, mille nõukogu võttis vastu 2023. aasta novembris. Oskusteaasta raames loodi **digioskuste akadeemiad**, et parandada küberturvalisuse, kõrgjõudlusega andmetöötluse ja pooljuhtide alase koolituse koordineerimist.

Oskuste pakt, mis on tihedalt seotud ELi tööstusstrateegiaga, on aidanud pakkuda täiend- ja ümberõpet töötajatele kogu Euroopas vastusena tööstuse kasvavatele vajadustele. Pakt on kasvanud 14 tööstusökosüsteemis rakendatavaks 20 ulatuslikuks partnerluseks. Alates 2022. aastast on pakt aidanud koolitada 3,5 miljonit inimest ning on antud lubadused pakkuda 2030. aastaks täiend- ja ümberõpet 25 miljonile inimesele.

Mitme muu algatusega on **parandatud valdkonnaspetsiifilisi oskusi**. Taastuvenergia direktiivi ja energiatõhususe direktiivi läbivaatamisega on laiendatud sertifitseeritud oskuste toetamist **puhta energia** valdkonnas. Algatuse „BUILD UP Skills“ raames täiendati kutsetöötajate oskusi, et suurendada 15 liikmesriigis hoonete **energiatõhusust**. Programmist „Digitaalne Euroopa“ rahastatakse erikoolitust **IKT-spetsialistide** arvu suurendamiseks. **Programmi „EL tervise heaks“** raames pakutakse tervishoiutöötajatele digioskustele keskenduvat koolitust. Algatusega **„ComPAct“** aidatakse suurendada oskusi ELi haldusasutustes. Oskused oli keskne teema **44s ELi valdkondliku sotsiaaldialoogi komitees,** mis rakendasid meetmeid, tegid avaldusi või arutasid laiemaid valdkondlikke vajadusi oskuste arendamiseks, et reageerida muutustele tööstusmaastikul.

2023. ja 2024. aastal toetati programmi „Erasmus+“ projektikonkursside kaudu **kutseharidust ja -õpet**, mis on keskse tähtsusega tegelemisel strateegilistes sektorites valitseva tööjõu ja oskuste nappusega, ent samuti rohe- ja digipöörde edendamisel. Neil projektikonkurssidel oli tähelepanu keskmes kutsehariduse ja

(7) ELi seadusandlikud ja muud kui seadusandlikud meetmed, projektikonkursid, üritused, projektid ja väljaanded.
(8) Võrreldes vähem kui poolega 2022. ja 2023. aastal.

-õppe atraktiivsus, praktikantide suurem liikuvus, töötajate ümberõpe, naiste panus keskkonnahoidlikku tehnoloogiasse, mikrokvalifikatsioonitunnistused ja töötururegistrid.

2.2. Investeerimine oskustesse

Oskusteaastal jõuti ühisele seisukohale, et **oskused on määrav majanduskasvu tegur**, suurendades üksikisikute mõjuvõimu ja ettevõtete tootlikkust. EL investeerib haridusse ja oskustesse üle **150 miljardi euro**[9]. **Prognooside kohaselt suurendavad ELi investeeringud oskustesse tööhõivet ja sisemajanduse koguprodukti (SKP)**. Noorte töötajate oskustesse tehtavate investeeringute suurendamine 0,1 protsendipunkti võrra võib pikas perspektiivis suurendada üldist tööhõivet 0,25 % ja SKPd ligikaudu 0,18 %, mis ületab alginvesteeringut[10].

Oskusteaastal peeti arutelusid **oskuste jaoks rahaliste vahendite eraldamise** üle ning tunnistati, et **oskusi tuleks käsitada pigem investeeringu kui kuluna**. Neis aruteludes olid kesksel kohal strateegiad **oskustesse tehtavate investeeringute mõju** maksimeerimiseks. Lepiti kokku, et mõistmaks paremini oskustesse investeerimise rolli tootlikkuse suurenemisel, on vaja **paremat kulupõhist investeeringute mõju mõõtmist**[11]. Vaadeldi ka seda, kuidas **parandada juurdepääsu rahastamisele**, eelkõige VKEde jaoks. 2023. aasta mais näitas Eurobaromeetri kiiruuring, et oskuste nappus avaldab VKEdele suurt mõju, mis osutab **vajadusele sihipärase toetuse järele**. Pärast seda, 2023. aasta septembris, võeti vastu VKEde abipakett.

Samuti kinnitati, et ELi poolne rahastamine toimib **katalüsaatorina**, meelitades ligi muid rahastamisallikaid ning hõlbustades uute uuenduslike lähenemisviiside, sealhulgas avaliku ja erasektori partnerluste katsetamist oskuste arendamise rahastamisel. Kogu oskusteaasta vältel jätkasid **avaliku ja erasektori partnerlused**, nagu oskuste pakt, oskustealase valdkondliku koostöö kava ellu viivad liidud, kutsehariduse tipptaseme keskused ja oskuste akadeemiad, **oskuste täiendamisse tehtavate ühisinvesteeringute** edendamist. 2024. aastal alustasid tegevust ligikaudu 15 uut **kutsehariduse tipptaseme keskust** ja kasvas märkimisväärselt **Euroopa Õpipoisiõppe Liit** (enam kui 450 võetud kohustust, 40 riiklikku kulukohustust ja 2,5 miljonit õpipoisiõppe pakkumist).

2.3. Ühistegevus oskuste edendamiseks

Kogu oskusteaasta väldanud arutelud tõid esile oskuste juhtimise keerukuse ning vajaduse **tööstuse, tööturu, hariduse ja muude poliitikavaldkondade vahelise tõhusa koordineerimise ja koostöö järele.**

Oskusteaasta raames edendati koostööd eri tasanditel[12]. Riigi tasandil oli tähtis roll **riiklikel koordinaatoritel**, kes edendasid **kogu valitsemissektorit hõlmavate lähenemisviiside** rakendamist oskuste juhtimisel. Mitmes riigis[13] **loodi uued või täiustatud juhtimis- ja sidusrühmade organid**. Oskusteaasta hõlbustas tihedamat koostööd riikide vahel, näiteks Kreeka ja Küpros[14] kirjutasid alla vastastikuse mõistmise memorandumile. Euroopa oskusteaasta riiklike koordinaatorite ühisavaldus annab

---

([9]) Euroopa Sotsiaalfond+, taaste- ja vastupidavusrahastu, programmi „Erasmus+“, programmi „InvestEU“, õiglase ülemineku fondi, Euroopa Regionaalarengu Fondi, programmi „Digitaalne Euroopa“ ja muude fondide raames (vt komisjoni talituste töödokument).
([10]) Tööhõive ja sotsiaalarengu aruanne.
([11]) Koostatud on juhend, milles kirjeldatakse haridus- ja koolituskulude satelliitarvepidamise raamistikku.
([12]) Pärast Euroopa oskusteaastat korraldatud uuringus osalenutest 76 % oli nõus, et oskusteaasta soodustas koostööd.
([13]) Taani, Iirimaa, Hispaania, Prantsusmaa, Küpros, Malta, Austria, Poola, Slovakkia ja Soome.
[14]) Kreeka riiklik tööturuasutus ja Küprose inimressursside arendamise amet.

selgelt tunnistust, et riiklikud koordinaatorid on võtnud nõuks jätkata oskuste valdkonnas tihedat koostööd, kandmaks hoolt selle eest, et oskusteaastal saavutatud hoogu kasutatakse ära ka tulevikus.

Oskusteaasta tõi esile ka **sotsiaaldialoogi** keskse rolli oskuste arendamisel ning töötajate ja ettevõtete toetamisel rohe- ja digipöörde raames[15]. Eesistujariigi Hispaania algatusel kirjutasid ELi nõukogu eesistujariigid,[16] komisjon ja ELi sotsiaalpartnerid[17] 19. oktoobril 2023 alla Barcelona kolmepoolsele ühisavaldusele, millega edendati kolmepoolset partnerlust oskusteaasta elluviimisel ja võimaldati laiemat oskuste arendamist. **Kolmepoolne partnerlus** oli oskusteaastal kesksel kohal mitmes riigis[18].

Sotsiaalpartnerite ja teiste sidusrühmadega peetud vestluste käigus rõhutati vajadust võtta meetmeid, et tegeleda **tööjõu ja oskuste nappuse laiemate põhjustega**, nagu viletsad töötingimused teatavates sektorites, puudulik personalijuhtimine[19] või taskukohase lapsehoiu puudumine. Pärast Val Duchesse'is toimunud sotsiaalpartnerite tippkohtumist esitas komisjon 2024. aasta märtsis **tööjõupuuduse ja oskuste nappuse käsitlemiseks tegevuskava**, mille koostamisel oli konsulteeritud ELi sotsiaalpartneritega. Komisjon esitas ka ettepaneku võtta vastu direktiiv, mis käsitleb praktikantide töötingimuste parandamist ja täitmise tagamist, ning ettepaneku vaadata läbi nõukogu 2014. aasta soovitus praktika kvaliteediraamistiku kohta, et käsitleda selliseid küsimusi nagu kvaliteet ja kaasavus.

Sidusrühmad väljendasid häälekalt arvamust, et **tuleb paremini prognoosida oskuste vajadust**, ning rõhutasid, et **oskuste prognoosimise** asjakohasuse ja rakendatavuse tagamiseks on väga olulised **kohalikud ja valdkondlikud lähenemisviisid** ning sidusrühmade tugev koostöö. Komisjon käivitas oskusteaastal **Europassi** töökohtade ja oskustega seotud suundumuste töövahendi ning avaldas oskuste, kompetentside, kvalifikatsioonide ja ametite Euroopa klassifikaatori uue versiooni ning Euroopa küberturvalisuse oskuste raamistiku. 2023. aasta juulis võeti kasutusele teadlaste Euroopa pädevusraamistik ResearchComp. Mitu riiki[20] tegeles oskusteaastal oskuste prognoosimisega.

Komisjon koostöös Regioonide Komiteega pani suurt rõhku **kohalikele lähenemisviisidele** oskuste arendamisel[21]. 2023. aasta jaanuaris võeti vastu **teatis „Talentide rakendamine Euroopa piirkondades"**. Selleks et aidata piirkondadel talente ligi meelitada, koolitada ja hoida, käivitas komisjon lisaks **talendiotsingumehhanismi** ja selle **talendiplatvormi**.

Oskusteaasta äratas huvi kogu maailmas, juhtides tähelepanu ühistele probleemidele ja vajadusele rahvusvahelise koostöö järele. Euroopa Komisjon on võtnud endale silmapaistva rolli hariduse ja oskuste edendamisel ELi välissuhetes. Need valdkonnad on prioriteetsed ELi strateegia „Global Gateway" investeeringute tegemisel. Oskusteaastat tutvustati kõrgetasemelistel üritustel, nagu ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 28. istungjärk (COP28), ning see innustas Kagu-Aasia Maade Assotsiatsiooni (ASEAN) kuulutama aasta 2025 oskusteaastaks. Kaubandus- ja tehnoloogianõukogu majanduskasvu talentide rakkerühm kutsus üles ELi ja USA vahelisele koostööle majanduskasvuks vajalike

---

([15]) Arvamus.
([16]) Belgia, Hispaania ja Rootsi.
([17]) Euroopa Ametiühingute Keskliit (ETUC), BusinessEurope, SGI Europe, Euroopa Käsitööettevõtjate ning Väikeste ja Keskmise Suurusega Ettevõtjate Keskliit (UEAPME).
([18]) Belgia, Bulgaaria, Taani, Saksamaa, Iirimaa, Hispaania, Küpros, Läti, Luksemburg, Madalmaad, Austria, Sloveenia, Norra ja Ukraina.
([19]) Tööhõive ja sotsiaalarengu aruanne.
([20]) Bulgaaria, Saksamaa, Eesti, Hispaania, Prantsusmaa, Horvaatia, Leedu, Luksemburg, Austria, Portugal, Sloveenia.
([21]) Resolutsioon.

oskuste valdkonnas. Rakkerühm esitas ühise lõppavalduse. Oskusteaasta ettevõtmistes osalesid aktiivselt mitmed rahvusvahelised organisatsioonid, nagu Rahvusvaheline Tööorganisatsioon (ILO), Majandusliku Koostöö ja Arengu Organisatsioon (OECD), ÜRO Hariduse, Teaduse ja Kultuuri Organisatsioon (UNESCO) ning WorldSkills.

2.4. Üksikisikute võimestamine

Oskusteaasta keskmes oli üksikisikute võimestamine **täiend- ja ümberõppe mõtteviisi** edendamise kaudu, et võimaldada igaühel kasutada tööturul ja ühiskonnas ära oma täielik potentsiaal.

14 liikmesriiki[22] hakkasid kasutama liidu rahalisi vahendeid, et töötada välja ja võtta kasutusele **isiklikud õppekontod**. Need aitavad muuta õiguse koolitusele tegelikkuseks.

Teine keskne teema oli **kutseharidus ja -õpe**. Sidusrühmad rõhutasid pidevalt vajadust suurendada selle atraktiivsust, kvaliteeti ja tunnustamist.

Sidusrühmad väljendasid kogu oskusteaasta vältel häälekalt arvamust võimestamise kohta, millega suurendatakse **motivatsiooni** ning parandatakse **juurdepääsu kvaliteetsele koolitusele** töökohtadel ja mujal. Peeti oluliseks anda inimestele lisaks töökohaga seotud oskustele **digi-, valdkonnaülesed ja eluks vajalikud oskused**, nagu toimetulek, kriitiline mõtlemine ning finants-, meedia- ja demokraatiapädevus. See on eriti oluline geopoliitiliste ja kliimasuundumuste, tehisintellekti loodud sisu suurenemise ja infoga manipuleerimise tõttu. Nõukogu kiitis 2024. aasta mais heaks järeldused finantskirjaoskuse kohta. Rõhutati kiireloomulist vajadust investeerida **põhioskustesse**[23].

Oskusteaastal rõhutati korduvalt, et **kedagi ei tohiks kõrvale jätta**, mistõttu on üksikisikute toetamiseks vaja **kohandatud lahendusi** ja suuniseid. Aasta vältel toimunud aruteludes toodi välja puudused nõustamisteenuste osutamises, kuigi tõsteti esile ka häid tavasid mitmes riigis[24].

Mitmesugused algatused olid spetsiaalselt suunatud naistele, NEET-noortele, puuetega inimestele ja ebasoodsatest oludest pärit inimestele. Nende algatuste hulka kuulusid i) komisjoni konkursikutse, mis käsitles sotsiaalset innovatsiooni haavatavate noorte oskuste täiendamiseks; ii) algatus „Aim, Learn, Master, Achieve“ (ALMA), mis aitab rohkem kui 800 haavataval NEET-noorel tööturule naasta või leida haridus- ja koolitusvõimalusi, ning iii) noorte juhitavad projektid kava „Youth 4 Outermost Regions“ raames.

Kuna ELi tulevikku silmas pidades on väga tähtis suurendada tootlikkust, tuleks tööturul **väärtustada kõiki oskusi**. Oskusteaastaga tõsteti tähelepanu keskmesse **töötajate värbamisel ja arendamisel rakendatavad oskustel põhinevad (oskusi tähtsustavad) lähenemisviisid**, mis võimaldavad tööandjatel ära kasutada laiemat talendireservi ja inimestel rakendada oma potentsiaali. Neid lähenemisviise saab täiendada **oskuste valideerimisega**, millega muudetakse mitteformaalne ja informaalne õppimine nähtavaks.

Sidusrühmad tunnistasid **digitaalsete ja mikrokvalifikatsioonitunnistuste** väärtust nende jõupingutuste toetamisel ja üksikisikute karjääris laiemalt. **Euroopa kvalifikatsiooniraamistikku käsitleva soovituse** ja

(22) Prantsusmaa ja Leedu keskendusid isiklike õppekontode täiustamisele. Belgia, Tšehhi, Saksamaa, Kreeka, Hispaania, Horvaatia, Küpros, Läti, Ungari, Poola, Rumeenia ja Slovakkia tegelevad nende väljaarendamisega.
(23) PISA 2022. aasta uuringus hoiatati põhioskuste vähenemise eest.
(24) Belgia (Flandria), Hispaania, Prantsusmaa, Horvaatia, Leedu, Luksemburg, Malta, Sloveenia ja Ukraina.

Europassi otsuse[25] hindamine 2024. aasta märtsis kinnitas, et algatused suurendavad kvalifikatsioonide ja oskuste puhul läbipaistvust, ühist arusaama ja usaldust.

2.5. Talentide ligimeelitamine

Oskusteaastal peetud aruteludes tuletati meelde, et ELi konkurentsivõimet mõjutab tema suutlikkus **meelitada ligi talente kogu maailmast**, mis tõi kaasa mõttevahetused selle üle, kuidas i) hõlbustada välismaal omandatud kvalifikatsioonide tunnustamist ja oskuste valideerimist; ii) vähendada kutsealade ülereguleerimist riigi tasandil ja halduskoormust; iii) luua sobivad tingimused kolmandatest riikidest pärit talentide värbamiseks ja hoidmiseks kutsealadel, kus valitseb tööjõupuudus, ning iv) tugevdada partnerlusi kolmandate riikidega, et luua vastastikku kasulikke seaduslikke tööjõu liikuvuse võimalusi.

Selleks et muuta EL välismaalt pärit talentide jaoks atraktiivsemaks ja lihtsustada selle raames liikuvust, võttis komisjon 2023. aasta novembris vastu oskuste ja talentide liikuvuse paketi, mis hõlmab üldist teatist oskuste ja talentide liikuvuse kohta, milles on esitatud ettepanek võtta vastu määrus, millega luuakse ELi talendireserv, ja komisjoni soovitust kolmandate riikide kodanike kvalifikatsioonide tunnustamise kohta. Nendega sillutati teed nõukogu soovituse „„Liikuvus Euroopas“ – õpirände võimalused kõigile“ vastuvõtmisele 13. mail 2024. Samuti tugevdati talendipartnerlusi Maroko, Tuneesia, Egiptuse, Pakistani ja Bangladeshiga, et edendada vastastikku kasulikku rahvusvahelist liikuvust ja oskuste arendamist ELi ja partnerriikide vahel.

3. Elluviimine

Oskusteaasta elluviimine toimus mitmes vormis – teavituskampaania, tuhanded üritused ning arvukad ulatuslikud sidusrühmade ja kodanike kaasamise algatused üle kogu Euroopa[26].

3.1. Juhtimine

Oskusteaasta kujutas endast **ELi tasandil tehtud institutsioonidevahelist jõupingutust**, milles osalesid komisjon ja selle ametid, Euroopa Parlament, Euroopa Liidu Nõukogu, Regioonide Komitee ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee.

Oskusteaasta elluviimist juhtis tööhõive, sotsiaalküsimuste ja sotsiaalse kaasatuse peadirektoraat tihedas koostöös teiste komisjoni talitustega.

Oskusteaastat viidi ellu detsentraliseeritult ja koos töötades. 38 riiki, sealhulgas kõik ELi liikmesriigid, määrasid riikliku koordinaatori, kes mängisid väga olulist rolli.

3.2. Vahendid

Eraldatud vahendeid kasutati teavituskampaania jaoks (6,75 miljonit eurot), suurürituste korraldamiseks, kohtumisteks riiklike koordinaatorite ja ekspertidega (0,935 miljonit eurot) ning asjakohasteks uuringuteks (0,106 miljonit eurot).

([25]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. aprilli 2018. aasta otsus (EL) 2018/646, milles käsitletakse oskuste ja kvalifikatsioonidega seotud paremate teenuste pakkumise ühist raamistikku (Europass).
([26]) Ettepanekus võtta vastu otsus Euroopa oskusteaasta kohta määrati ürituste arv üheks peamistest tulemusnäitajatest. Oskusteaasta kommunikatsioonistrateegias määrati kindlaks täiendavad peamised tulemusnäitajad.

3.3. Teavituskampaania

Komisjon korraldas ELi tasandil teavituskampaania, mis oli suunatud tööandjatele (peamiselt VKEd), kutsetöötajatele, tööotsijatele, NEET-noortele, poliitikakujundajatele, sidusrühmadele ja koolituse pakkujatele.

Terviklik teabematerjal, mis tehti kõikidele ELi liikmesriikidele kättesaadavaks nende endi keeltes, hõlmas visuaalset identiteeti, institutsioonidevahelist **veebisaiti** ja kommunikatsioonipaketti, mis sisaldas kasutusvalmis reklaammaterjale, esitlusi ja sotsiaalmeedia vahendeid. Reklaamitud **teemaviidet #EuropeanYearOfSkills** kasutati üle 14 000 korra[27].

Peamised võimendajad olid sidusrühmad. Nende peaaegu 7 000 postitust vaadati 61 miljonit korda, mis osutab sellele, et oskusteaasta tekitas ühiskonnas arutelu.

Täiend- ja ümberõppe teekonna tutvustamiseks koguti projekti „Päris inimesed, päris oskused“ raames 30 riigist 200 lugu ja tehti oskusteaastat tutvustav video.

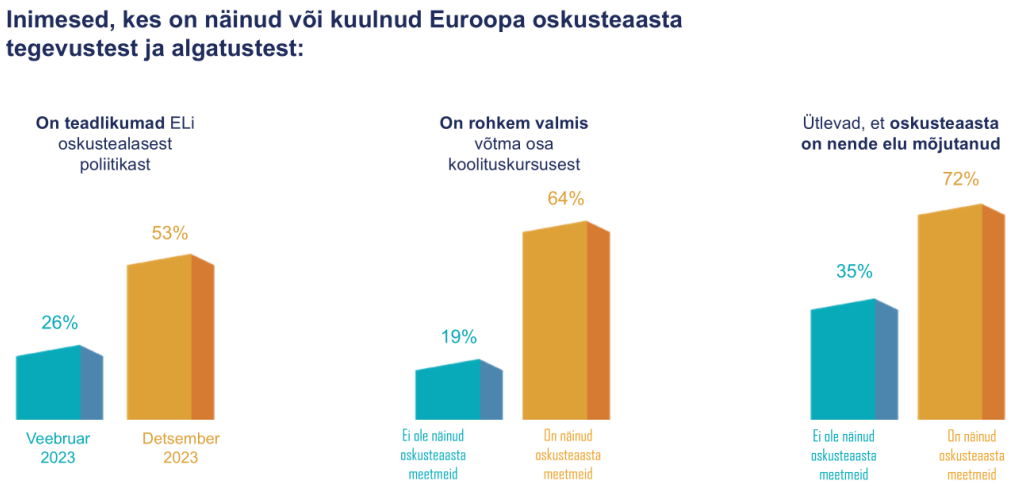
Projekti „Päris inimesed, päris oskused“ video

Eri tasanditel toimunud teavitustegevusel olid järgmised tulemused:

		miljonites
	Vaatajad, kelleni jõuti viies riigis[28] näidatud telereklaamiga	**41**

([27]) 14 200 mainimist ajavahemikus 9. maist 2023 kuni 8. maini 2024.
([28]) Bulgaaria, Kreeka, Hispaania, Itaalia ja Rumeenia, kus teavitamisvajadus leiti olevat kõige suurem.

	Sotsiaalmeedias tasu eest avaldatud kombineeritud reklaami vaatamine (Facebookis (58 miljonit), Instagramis (10,2 miljonit) ja LinkedInis (860 000))	**69**
	Kampaania veebisaidi vaatamine	**3,6**
	Kampaania video vaatamine YouTube'is	**69**
	Video vaatamine mänguplatvormil Twitch	**21,4**
	Lugejad, kelleni jõuti 64 riikliku meediapartnerluse kaudu	**10,1**
	Inimesed, kelleni jõuti 32 sotsiaalmeedias tegutseva tasustatud mõjutaja kaudu	**3,01**
	Inimesed, kes puutusid kokku Brüsselis, sh lennujaamas, välja pandud välireklaamiga	**4**

Kodanike seas korraldatud uuringu tulemused

3.4. Üritused

Oskusteaastal toimus **üle 2 100 ürituse 42 riigis**, sealhulgas kõikides ELi liikmesriikides. Need näitasid, kui palju tehakse jõupingutusi oskuste edendamiseks mitmesugustes kontekstides. Üritusi korraldasid ELi institutsioonid, asutused ja võrgustikud, liikmesriikide ametiasutused, sidusrühmad ja kodanikud.

Oskusteaasta keskmes oli **kuus** peamistele sihtrühmadele ja eesmärkidele keskenduvat **suurüritust**:

- Euroopa oskusteaasta festival 9. mail 2023 (7 300 vaatamist);
- konverents „Paneme oskused maksma“ 8.–9. juunil 2023 (1 300 osalejat);
- kutseoskuste nädal 23.–27. oktoobril 2023 (500 riigi ja piirkonna tasandi üritust);
- Euroopa tööhõive ja sotsiaalõiguste foorum 16.–17. novembril 2023 (2 200 osalejat);
- „Kohtumine tipptaseme tšempionidega“ 23. veebruaril 2024, mis korraldati koos Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteega (800 osalejat), ning
- „Euroopa oskusteaasta – mis saab edasi?“ 30. aprillil 2024 (1 400 osalejat).

Korraldati (koos Regioonide Komiteega) **viis ekspertide kohtumist**, kus peeti piirkonna tasandil strateegilisi arutelusid oskuste rahastamise, oskuste prognoosimise, oskusi tähtsustavate lähenemisviiside ja oskuste endi üle ning analüüsiti oskustepõhise Euroopa tulevikku[29].

Oskuste tähtsust kõigis majandussektorites rõhutati muu hulgas 2023.–2024. aastal toimunud ELi rohelisel nädalal, Euroopa säästva energia nädalal, ELi programmeerimisnädalal, Euroopa rändefoorumil, Euroopa piirkondade ja linnade nädalal, Euroopa noorteüritusel ja Euroopa noortenädalal ning konverentsil, kus käsitleti oskuste arendamist reformide kaudu.

Neid jõupingutusi tugevdasid teised ELi institutsioonid ja asutused. **Euroopa Parlament** korraldas koostöös viie **ELi asutusega** 20. septembril 2023 ürituse „Oskused, oskused, oskused!“. **Cedefop** korraldas 14 üritust ja osales enam kui 270 oskustega seotud üritusel ning **Euroopa Koolitusfond** korraldas 144 üritust. **Komisjoni esindused ja delegatsioonid** viisid oskusteaasta raames ellu üle 270 ürituse, kohtumise asjaomaste sidusrühmadega ja teavitustegevuse.

4. Tulevased meetmed oskuste valdkonnas

Nagu märgib Mario Draghi oma aruandes „Euroopa konkurentsivõime tulevik“, on hädavajalik jätkata investeerimist Euroopa inimeste oskustesse – nii selleks, et aidata neil edu saavutada, kui ka selleks, et tagada Euroopa majanduse konkurentsivõime ülemaailmsel tasandil.

Oskusteaasta arutelude käigus kerkisid esile järgmised olulised küsimused, mida võetakse arvesse oskustega seotud tulevaste meetmete väljatöötamisel.

([29]) Üksikasjalik teave on esitatud komisjoni talituste töödokumendis.

18. juulil 2024 esitas komisjoni president Ursula von der Leyen Euroopa Parlamendile oma poliitilised suunised komisjoni 2024.–2029. aasta ametiajaks. Leyen rõhutas:

> ***Euroopa eesmärgid ja tegevus peavad põhjalikult muutuma igal tasemel oskuste ja igat liiki koolituse ja hariduse puhul.***
>
> **Ursula Von der Leyen**

5. märtsil 2025 võttis komisjon vastu teatise **„Oskuste liit“**, milles kirjeldatakse haridus-, koolitus- ja tööhõivepoliitikat ühendavat uut üldist visiooni, mis on kesksel kohal Euroopa konkurentsivõime edendamisel. Oskuste liidu eesmärk on anda inimestele võimalus koguda korralik oskustepagas ning osaleda täisväärtusliku elu elamiseks elukestvas täiend- ja ümberõppes. Sellega suurendatakse ettevõtete konkurentsivõimet, aidates neil leida kestliku majanduskasvu jaoks ja kvaliteetsete töökohtade loomiseks vajalikke talente. Teine eesmärk on muuta oskused ja kvalifikatsioonid läbipaistvaks, usaldusväärseks ja tunnustatuks kogu ELis, olenemata sellest, kus need omandatud on.

5. Kokkuvõte

Oskusteaasta oli edukas täiend- ja ümberõppe mõtteviisi edendamisel kõikjal Euroopas[30] ning riigi ja piirkonna tasandil[31]. Rohkem eurooplasi on teadlikud oskustealasest poliitikast[32] ja soovivad end koolitada[33].

Kogu aasta väldanud arutelud oskuste teemal kinnitasid selgelt elukestva õppe kultuuri omaksvõtmise ja oskustega seotud süsteemide ümberkujundamise tähtsust. Selleks on vaja strateegilist visiooni, mida toetavad pikaajaline poliitiline pühendumus, kindlad kogu valitsemissektorit hõlmavad lähenemisviisid, sidusrühmade jõuline kaasamine ja piisav rahastamine.

Sidusrühmad tunnistavad, et oskusteaasta on oluline lähtepunkt, ja kutsuvad häälekalt üles jätkama samas tempos, nõustudes, et vaja on püsivat mõtteviisi muutust.

Tulevikku vaadates võtab komisjon arvesse oskusteaasta tulemusi, et edendada selliste algatuste rakendamist, mille eesmärk on vähendada oskuste nappust ning võtta omaks uus pideva täiend- ja ümberõppe ajastu, et luua oskuste liit, mis toetab ELi konkurentsivõimet ja valmisolekut. Komisjon teeb tihedat koostööd liikmesriikide, partnerriikide, sotsiaalpartnerite, kodanikuühiskonna ja muude sidusrühmadega. Kuigi oskusteaasta on lõppenud, jätkatakse tööd selle nimel, et edendada oskuste arendamist, tugevdada Euroopa tööturu vastupanuvõimet ning aidata inimestel elada jõukat ja täisväärtuslikku elu.

([30]) Sellega oli nõus 2024. aasta juunis korraldatud sidusrühmade uuringus osalenud 747 vastajast 84 %.
([31]) Sellega oli nõus 2024. aasta juunis korraldatud riiklike koordinaatorite uuringus osalenud 33 vastajast 31.
([32]) 2024. aasta juunis korraldatud sidusrühmade uuringus osalenud vastajatest 91 % leidis, et oskusteaasta oli suurendanud teadlikkust oskuste arendamisest. 2023. aasta detsembris korraldatud kodanike uuringu andmete kohaselt oli oskustealasest ELi poliitikast teadlik 53 % kodanikest võrreldes 26 %ga enne oskusteaastat.
([33]) 2023. aasta detsembris korraldatud kodanike uuringu andmete kohaselt oli 64 % kampaaniaga kokku puutunud inimestest rohkem valmis osalema koolitustel.